

Literatuur onderzoek: waarom leiding worden?

HRM en Groepsontwikkeling, *Behoud en werving van vrijwilligers. Een Scoutinggroep waar je graag vrijwilliger bent!* (z.p. z.j.)¹

Deze handleiding is een opstap naar het bouwen van een eigen HRMbeleid voor een groep door een groep, met daarin veel tips en tricks. In paragraaf 3.1 worden de motieven van mensen besproken om vrijwilliger te worden bij een groep. De meest voorkomende zijn:

1. Mijn vrienden zitten er;
2. Ik vind het leuk iets voor de groep terug te doen, omdat ik er zelf een fijne tijd heb gehad;
3. Ik ben gevraagd en vind het leuk kinderen Scouting te bieden;
4. Ik leer er steeds nieuwe dingen;
5. Het is gewoon leuk!

Reden 1 heeft te maken met een sterke verbondenheid met anderen die lid zijn bij een vereniging. Niet zozeer de vereniging, maar de leden staan centraal. Reden 2 heeft meer te maken met een gevoel van loyaliteit aan de vereniging en het teruggeven van tijd en energie aan de vereniging. Reden 3 is nogal vaag, maar lijkt te duiden op een sterke verbondenheid met Scouting. Reden 4 heeft te maken met de eigen ontwikkeling, terwijl reden 5 juist vrij vaag is.

In de handleiding wordt de volgende tip meegegeven: begin de groepsraad met een informeel rondje en vraag alle aanwezigen waarom ze zich inzetten voor de groep of Scouting.

In hoofdstuk 6 staat een checklist met daarin punten die belangrijk zijn voor de werving van vrijwilligers. Deze punten hebben niet direct te maken met motivatie, maar kunnen er wel degelijk invloed op hebben (vergelijk ook de bovenstaande 5 punten). De relevante punten zijn:

- Zijn de huidige leden enthousiast en trots op hun groep? Gedragen ze zich als ambassadeur? (reden 1, 2 en 3).
- Heb je een overzicht van alle oud-kaderleden? Is er een gelegenheid ze te ontmoeten? (reden 2 en 3).
- Heb je een overzicht van alle externe relaties van jouw groep? Wat kun jij voor hen betekenen met de groep en welke mogelijkheden voor gelijkwaardige samenwerking zijn er? (reden 1, 2 en 3)
- Investeer in contacten met ouders en oud-leden van de groep (reden 1, 2 en 3).

CIVIQ, *5xB! Binnenhalen, Begeleiden, Belonen, Behouden, Beëindigen* (Utrecht 2005)

CIVIQ (voorheen NOV en SVM) wil vrijwilligersorganisaties ondersteunen om zo goed mogelijk te anticiperen op de nieuwe kansen die onze samenleving biedt. Hiervoor hebben zij een informatief document opgesteld. De B van Binnenhalen is hier van belang.²

Traditionele manieren om vrijwilligers te werven leveren minder op dan vroeger: een goed (langdurig) plan is van cruciaal belang. Er zijn vijf vragen van belang voor werven:

1. Waarom zou iemand vrijwilliger willen worden bij mijn organisatie?

Tip: bekendheid met de organisatie vergroot de kans op succes.

Hierbij horen ook nog een aantal subvragen: kunnen vrijwilligers ervaring opdoen op een voor hen interessant terrein? Doet u aan deskundigheidsbevordering? Biedt u een onkostenvergoeding? Is de organisatie goed fysiek bereikbaar?

2. Welke kwaliteiten vraag ik?

3. Past wat ik wil bij wat de vrijwilliger wil?

Tip: houd bij werving altijd de doelstelling van de organisatie voor ogen.

4. Welke communicatiemiddelen kan ik gebruiken?

Tip: persoonlijke benadering werkt over het algemeen het beste.

¹ Deze handleiding is te downloaden op <https://www.scouting.nl/downloads/vrijwilligers/vrijwilligersbeleid-hrm/2773-behoud-en-werving-vrijwilligers/file>.

² Het gaat om pagina 15 tot en met 24 van het document.

Enkele manieren om nieuw vrijwilligerspotentieel te vinden zijn:

- Inschakelen van 'vrijwilligersbureau's'
- Persoonlijke benadering
- Informatie bijeenkomsten in scholen, bedrijven, verenigingen, etc.
- Presentatie op jaarmarkten en braderieën
- Schriftelijke oproepen in clubblad of oud-leden
- Briefkaarten- en posteractie
- Kranten (artikelen)
- Huis-aan-huisbladen
- Sociale dienst
- Lokale omroepen
- Website
- Netwerken specifieke groepen

5. Kunnen we met elkaar overweg?

Om te werven, is het mogelijk om gebruik te maken van een wervingscirkel, bestaande uit vijf thema's:

- Doel
- Doelgroep
- Boodschap
- Middelen
- Organisatie

In het document staan verder enkele verwijzingen naar instrumenten en hulpmiddelen voor het binnenhalen van vrijwilligers weergegeven.

Facebookonderzoek, *Waarom komen mensen zonder Scouting-verleden toch bij Scouting?*

Marieke Helmer heeft op Facebook een kort onderzoek gedaan naar de motivatie van kaderleden van Scouting zonder Scoutingverleden om lid te worden van Scouting. De volgende redenen (geanonimiseerd) zijn gegeven:³

F. Th.

Ik ben leiding sinds 2006. Eerst 5 jaar Bevers gedaan en nu Verkenners. Ik ben erbij gekomen via een collega van mijn moeder waar ik wel eens op de kinderen pasten. Ik heb zelf nooit op scouting gezeten. Ik deed andere dingen. Zij vond dat echt iets voor mij omdat ik graag met kinderen om ga. Werk ook op een BSO. In eerste instantie had ik er niet zo'n zin in. Ik was al 21 en had niet meer zo'n zin om al die technieken te leren dus twee jaar laten liggen en met deze uitnodiging niks gedaan. Toen stuurde de kinderen mij een uitnodiging met de vraag of ik toch niet eens wilde komen kijken. Ben drie keer komen kijken en was verkocht. 5 jaar bevers met heel veel plezier gedaan en nu Verkenners met heel veel plezier wel wat anders als bevers en voor mij ook moeilijker omdat ik zelf nooit op scouting heb gezeten.

A. t. D.

Ik ben bij scouting gekomen op mijn 16e. (2009) Dit is dankzij mijn vriend die al sinds zijn 7e bij scouting zit. Ik kwam steeds vaker langs, ben lid geworden, ging mee met uitjes en ben langzaam gaan meedraaien bij de bevers. Vind dit wel interessant, wij zijn ook nog dringend opzoek naar nieuwe leiding.

E. v. L.

Ik ben gevraagd door een vriendin van mij die ik al sinds de basisschool ken. Vroeger was scouting hier alleen voor jongens. Meisjes mochten knutselen maar dat kon ik thuis ook. Daarom had ik ook geen scouting achtergrond. Ik ben begonnen als leiding bij de Esta's en daarna Welpen. Daarna Waterscouts gedraaid en een jaartje Landscouts. Daarna Wilde Vaart want water is mijn ding. We zien nu dat er vanuit onze eigen jeugd steeds meer interesse is om (aspirant)leiding te worden. Ik denk dat je geluk hebt als je in je vriendengroep iemand erbij kunt halen.

S. B.

Ik ben erbij gekomen dankzij een SPW stage.

³ Spelfouten in de teksten zijn grotendeels verwijderd.

R.S.

Ik ben bij scouting gekomen op latere leeftijd, door een vriend. Er was leiding nodig en hij dacht aan mij

J. v. B.

Een leiding bij onze groep kwam erbij, omdat zijn dochter lid was. Op de open dag hebben wij hem gewoon gevraagd. Is jaren actief leiding geweest en intussen is hij vertrouwenspersoon bij de groep. Een andere is blijven hangen na een stage.

R. P.

Sinds 6 jaar als Explorerbegeleider en scouts leiding. Via mn zoon. Het heeft zo moeten zijn. Weet nu niet beter meer en zo niet anders willen

M.D.

Ik ben bijna 2 jaar geleden na een paar keer langskomen mee gaan draaien met de Explorergroep van mijn beste vriendin, waarna ik bijna meteen bij het Beverleidingsteam gehaald werd. Inmiddels geen Explo meer, maar wel 100% Beverleiding en naar ik een paar weken terug gehoord heb onmisbaar voor mijn medeleiding.

T.K

Paar jaar geleden gevraagd als draver bij een blauwe vogelgroep ver van mij vandaan. Na een rsw en een zoka, besloten dat het voor mij niet haalbaar is zo ver van huis. Dochter zat toen in onze stad bij de scouts, paar keer meegeweest met bp-tocht enzo en daarna gevraagd als leiding hier.

C. v. L.

Er was leiding nodig en daarvoor hebben ze mij benaderd. Eerst blauwe vogels, toen welpen en nu bevers. En dat alles in 7 jaar!

H.M.

Ik ben nu 3 jaar leiding en daarvoor nooit iets met scouting gedaan. Mijn dochter ging bij de welpen (via een vriendin bij scouting gekomen) en toen werd ik gevraagd om leiding te geven. Ben den keer komen kijken en nooit meer weg gegaan. Na 1 jaar welpenleiding te zijn geweest ben ik 2 maandjes gaan kijken bij de landverkenners en daarna samen met 3 anderen een nieuwe explorers groep opgezet binnen onze vereniging. Nu ruim een jaar teamleider van deze groep en sinds een maand ook weer welpenleiding.

H. A-P.

30 jaar geleden moest ik stage lopen voor mijn SPW. Was toen 17 jaar. In mijn kindertijd waren er alleen maar welpen en verkenners. Ik ben toen samen met 2 andere met de gidsen. Ondertussen Gidsen, Esta's Kabouters groepen gehad en draai nu sinds een aantal jaren Welpen.

J.H.

Ik was 22. Een vage collega van mijn studenten uitzend baantje deed mee aan de AOT (<http://www.ardennenorientatietoetocht.nl>). Een teamlid was uitgevallen en zonder haar konden ze niet mee doen. Ze schatte mij in als avontuurlijk en vroeg mij een dag van te voren of ik zin had. Het was een super weekend!!! Drie maanden later verhuisde ik naar Schotland. Daar ben ik meteen gaan zoeken naar de dichtstbijzijnde groep. Die bleek vlak bij. Heel was avonturen bij hen mee gemaakt als Scout Leider, en belangrijker nog, de andere leiders werden mijn 'familie' en ze hebben door allerlei dingen heen geholpen.

S. Ch.

Tijdens mijn studie SPH, ben ik via een vriendin, van de lagere school (via onze ouders) bij scouting terecht gekomen. Was handig voor mijn opleiding . Daarna jaren als Beverleiding en Kabouterleiding actief geweest. Toen nog een aantal jaren lid geweest, zonder leidinggevende taken en nu zit mijn jongste zoon bij de Bevers (binnen kort Mowgli Welp).

A. H.

Ik ben 4 jaar geleden (toen 22 lentes jong) als scoutingleek bij mijn huidige (en dus eerste en enige) groep terecht gekomen via de vrijwilligerscentrale. Ik zocht vrijwilligerswerk met kinderen in de

Scoutsleeftijd. En dan vooral dingen waar je bij met je handen werkt. Ik heb nooit spijt gehad, ben ondertussen ook stamlid en voel me thuis bij scouting!

A. v. d. M.

Ik ben nu bijna 5 jaar leiding. Ik moest op mijn middelbare school een maatschappelijk stage lopen. Dit ging ik doen bij een Welpengroep. Daarna ben ik gevraagd om te blijven en dat heb ik gedaan. Nu ben ik sinds 1,5 jaar de teamleider van de groep en draai ook met de Scouts mee als leiding

K. K.

Via mijn vriend, nu man bij de Pivo's erbij gekomen. Jaar erna stam opgericht en Gidsenleiding voor 1.5 jaar geweest en daarna Explorerbegeleiding. Na 2 jaar teamleidster. Inmiddels al bijna 10 jaar bij de Explorers.

K. T.

Sinds m'n 23e pas bij scouting, LOVE IT!!

A. F.

Een aantal mannen en vrouwen die ik ken via hun kinderen leider of begeleider geworden en zonder enkele scouting-ervaring. Heb met veel plezier met hen samengewerkt. Het is inderdaad het overwegen waard om ouders te vragen, dit wordt vaak vergeten. Je moet ze alleen rechtstreeks op de man af vragen nadat je met anderen binnen de groep eventueel hebt overlegd. En wat ik deed, was hen overtuigen dat zij het kunnen, vertrouwen in ze stelt etc.etc. Oftewel wel een motivatie geven waarom jij diegene vraagt. Maar ook wel collega's gevraagd.

D. d. K.

Hallo Marieke. Ik las je berichtje bij Scouting Nederland. Ik heb zelf geen Scoutingjeugd gehad en ben rond mijn 19de lid geworden doordat mijn vriendin bij scouting zat. Eerst een jaartje meegedaan bij de stam en vervolgens een keertje meegedraaid bij de Scouts. Dit doe ik inmiddels alweer zo'n 7 jaar met veel plezier. Succes met je onderzoek.

S. W.

Ik zit sinds vorig jaar op scouting bij de Explorers en sinds een half jaar ben ik ook Welpenleiding

K. B.

Momenteel ben ik iets langer dan twee jaar leiding. Ben erg anti-scouting opgevoed. Maar ben toch leiding geworden. Ik zou graag mee willen werken aan je onderzoek.

TEDfilmpje ([https://www.youtube.com/watch?v= wT0YLKbwoU](https://www.youtube.com/watch?v=wT0YLKbwoU))

In dit filmpje komt een Deense Scout (van de FDF) aan het woord. Zij vertelt waarom zij graag leiding is en geeft als reden de ontwikkeling van de kinderen:

- Geweldige volwassenen worden;
- Zelfvertrouwen creëren;
- Zorgzaam zijn voor anderen;
- Dankbaar zijn voor de wereld waar we in leven;

Conclusie

Vanuit de verschillende geraadpleegde documenten is het volgende naar voren gekomen omtrent het doen van vrijwilligerswerk binnen een (Scouting)vereniging:

- Loyaliteit en verbinding met personen binnen de vereniging (vrienden, familie, leden);
- Loyaliteit en verbinding met de vereniging zelf (oud-leden, doorgroei);
- Loyaliteit en verbinding met Scouting;
- Persoonlijke benadering: "ik werd gevraagd";
- Bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen.